

José Furelos

Comandancia da Garda Civil da Coruña

En primeiro lugar, permítanme mostrar o meu agradecemento ao Consello da Cultura Galega, especialmente ao seu presidente e aos seus compoñentes pola amable invitación que me fixeron a participar persoalmente e á institución da Garda Civil nestas xornadas tan interesantes e necesarias para a sociedade galega. Ademais quero mostrar a miña satisfacción por compartir esta mesa con persoas tan cualificadas como as que me precederon na intervención, e falo simplemente desde o noso punto de vista, o da Garda Civil –digo noso porque o alférez Celso tamén vai intervir como técnico especialista e responsable do servizo do Seprona na comandancia da Coruña e coordinador desde servizo co resto das provincias da comunidade autónoma no tema de incendios forestais. escoitado todo o que dixeron os relatores da mesa que me acompañan, efectivamente pouco me queda que dicir. Nada máis que amosar a experiencia da Garda Civil no tempo e as dificultades que tivo que afrontar neste tipo de delito ou infracción.

Desde a súa creación quizais haxa poucas institucións que comprendesen a importancia do medio natural e dos montes no territorio nacional. Así o fundador, xa na primeira cartilla, no primeiro regulamento do servizo dedicada aos gardas civís, falaba da obriga que tiñan de coidar os montes, os arboredos, e contribuir a apagar os lumes que se producían neles. Co tempo, e segundo se foi estendendo a Garda Civil polo territorio, foi asumindo competencias de policía rural e forestal, ata asumilas completamente, ata que no último regulamento en rigor, que é o do ano 1942, establécense 14 artigos xa dedicados á loita contra o lume, aos incendios forestais. E nun artigo prevese o bloqueo dos montes afectados polos incendios para calquera outro aproveitamento que se pretendese levar a cabo. Así, chegamos aos nosos tempos, e xa na Constitución española se reconece o dereito a gozar dun medio natural san e a obriga de conservalo.

A propia Administración na Lei 2/86 establece como misión específica da Garda Civil velar polo medio natural e dedicarlle o seu esforzo policial a contribuír e a propiciar o gozo do medio natural, para que se conserve e non se dane máis do que se estaba facendo ata ese momento. Para iso está a Garda Civil, vista a obriga que lle impoñen de crear un servizo especialista e específico para velar polo medio natural, que é o Servizo de Protección da Natureza da Garda Civil.

En principio, este servizo créase con efectivos procedentes das unidades territoriais, en detrimento desas mesmas. Entón o noso corpo afonda na loita contra o lume desde dous puntos de vista: un xenérico, no que participan todos os gardas civís que están nas unidades territoriais e distribuídos nos postos que cobren a comunidade autónoma e que supoñen un número aproximado de 170-171 postos da Garda Civil cunha atención xenérica, contribuíndo á prevención, avisando e tratando de evacuar as persoas afectadas, velando para que non se danen as propiedades, protexendo vidas, regulando os accesos dos medios humanos e materiais para acceder a loitar contra ese lume unha vez que se produce e acoutando os lugares onde se inicia presuntamente o lume para que os equipos de investigación, cando cheguen, atopen o teatro de operacións o máis puro posible para que a investigación dea os seus froitos.

Doutra banda, tamén desde unha actuación especializada, con estas forzas do Seprona e os equipos de policía xudicial distribuídos nas cabeceiras das compañías, sobre todo, e nalguna outra localidade importante onde existan postos principais da Garda Civil, que son os de máis número de efectivos. Tamén a Garda Civil loita especificamente na investigación. Aquí preguntaranse cal é o problema se, con tanta xente especializada, tanto tempo loitando contra o lume, tanta xente xenérica dedicada á prevención, os resultados non son todo o satisfactorios que deberían ser ou os que nós desexaríamos.

Cales son as causas? Que dificultades atopan os nosos axentes para chegar a bo porto na investigación?

Pois ben, entre outras moitas, quizais as máis importantes baixo o noso punto de vista son: a ausencia de testemuñas, a escasa colaboración na achega de testemuños, moitas veces dificultada por esa falsa interpretación do pouco dano causado que fan os incendios nalgunha parte do noso territorio. A facilidade que atopa o autor deste delito para provocalo, porque a verdade é que o mesmo contorno o protexe e o oculta. Quizais esa escaseza de probas ou vestixios que perduren no incendio porque o propio incendio moitas veces consome os poucos que pode deixar o autor.

Entón, vista queda esta experiencia que eu lles quero facer patente. Quería pedirilles que se, como ata agora, a maioría dos que están aquí, todos profesionais do lume, prestaron a súa colaboración, se é posible o fagan máis aínda e máis axiña. Os nosos axentes e homes da Garda Civil estarán sempre dispostos a recibir a súa información, que é importante, como dicía o comisario. Sen esa información, vexo difícil que os éxitos policiais poidan chegar a bo fin. Outra cousa é que sexa a única solución a loita policial contra os lumes, que creo que non é así. De todos os xeitos no debate entraremos e contestaremos outras preguntas.

Quería presentarlles a historia da Garda Civil para que lexitime os datos que o técnico, o alférez Celso, expoñerá a modo de conclusións, ás que chegamos despois de analizar moitos feitos durante moitos anos, e o perfil que a Garda Civil pode sacar de toda esta experiencia do presunto incendiario na nosa comunidade autónoma.